

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt Primvm. Lutheri ac Zuinglij congressus, eorumque discordia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

Hippolyti Cardinalis Medicei. Solimanni à Pannonia recessu. Regum Gallie Angliæque conatus, ut à Cesare Pontificem abdicarent. Diffidentia inter Cesarem & Pontificem, exorta in altero eorum congressu Bononiæ. Decretum ab iis, uti Concilium tunc indiceretur: eiusque Decreti executio. Ad eam rem mittitur Rangonus ad Germaniæ Principes Nuntius, cui comes additus Cesaris Legatus; & reddita à Protestantibus responsa. Profectio Massiliam Pontificis, & colloquium ibi cum Francisco Rege. Duplex sententia, variis temporibus lata in causa duortij aduersus Angliæ Regem; & ex eo illius Regni schisma. Clementis obitus, & Pauli Tertij successio: eius studia in Concilio conuocando, & ob eam causam Vergerij missio in Germaniam. Colloquia Nuntij cum Principibus Catholicis ac hereticis, & cum Luthero. Cesaris post Tunetanam Victoriam aduentus Romam. Solemnis eius oratio coram Pontifice, Curiaque vniuersa, in Gallie Regem; & Gallorum Oratorum responsa. In medio firmus Pontificis animus. Indictum Concilium Mantuæ. Anna Bolena capite plexa.

CAPVT PRIMVM.

Lutheri ac Zuinglij congressus, eorumque discordia.

1529.

PHILIPPVS Lantgrauius, quæ præstandi gratiâ quod in se susceperat in Conuentu, quæ corroborandi concordia vires nouam religionem molientium contra Catholicos, impensè studuit inter Lutherum & Zuinglium controuersias componere. Ad eam rem congressum vtriusque Marspurgi habendum curauit, qui mense Octobri anno 1529. initus est.

Spondanus
an. 1529.
num. 11.

Adfuere hinc Lutherus cum Melanchthone, Iona, Osiando, Brentio; hinc Zuinglius cum Oecolampadio, Bucero, & Hedone. Colloquium per dies plures productum. Et quamquam Zuinglius huius coniunctionis audius, minusque quàm alter obfirmatus, adduci sineret ut in plurimis articulis vel idem quod Lutherus ferret, vel idem quod Lutherus loqueretur, ne vnum quidem ab æmuli superbia potuit impetrare. Potissima dissensio perstitit de Christi

Christi præsentia in Eucharistiæ Sacramento, de quo egimus libro superiore. Ferunt Zuinglium vel per lacrymas conatum emollire Lutherum, sed incassum: quin ex ipsa Zuinglij facilitate arrogantiores Lutherani, palmas & epinicia suo duci decantabant. Unde irritati Zuingliani, idem de suo magistro supra Lutherum iactabant. Quare aduersus quàm operâ Lantgrauij partes pepigerant, vt certè in posterum à mutuis aculeis abstinerent, semper intensior & contumeliosior inter eos dissensio exacerbata.

3 Dum hæc Suauis narrat, bis grauiter errat. Semel, vbi ait Zuinglium ac Lutherum, quorum alter ab altero non pendebat, atque in diuersis regionibus morabantur, in omnibus aliis doctrinæ capitibus idem sensisse vsque ad annum 1525. tum verò solùm in explicando sanctissimo Eucharistiæ Sacramento sententiis discrepasse. Verum sanè est, Lutherum ac Zuinglium in multis articulis consensisse; adeò vt tum ex ea doctrinarum concordia, tum quia Lutherana & prior extitit, & potior factionibus euenerit, non solùm in diplomatis Adriani & Clementis, ad Heluetios aliosque scriptis, sed in mandatis quæ Catholici Heluetij suis Oratoribus tradidere, illius regionis hæresim generatim fuisse vocitatum Lutheranam: sed verum etiam est, Zuinglium dissensisse à Luthero & ante annum 1525. & in altera præcipua assertionem, hoc est, *Originalis peccati*: cum ille affirmaret quidem, ex Adami noxa posteros tamquam hereditariam habituros fuisse (dico *habituros fuisse*, per formulam conditionis, propter id quod mox subdam) vitiosam propensionem ad solum proprium bonum, quæ ad peccandum traheret, nisi eos reparasset meritum Redemptoris; sed non idcirco contrahendam ab ipsis fuisse veram culpam, verumque peccatum, sed solum peccatum quoddam metaphoricum; quatenus ea est hereditaria propensio ad peccandum, cum qua nasci debuissent ob contagionem parentum, potuisse *peccatum* nominari eâ ratione, quâ per metaphoram mors dicitur *pallida*, quia pallorem efficit. Verum tamen Suauis, quàm Catholicis infensus, tam hæreticorum studiosus, maluit fidem habere quibusdam ex iis* qui conati sunt ab huiusmodi hæresi Zuinglium liberare; atque ad ea diluenda respondere. Illum, vbi negauit *peccatum originale*, intellexisse nomine *peccati* actionem prauam à peccatore patraram; qualis absque dubio non fuit Adami delictum ad suos posteros relatum. Eneruis enim verò defensio: etenim eatenus id intelligit Zuinglius nomine *peccati*, quatenus affirmat non reperiri verum vllum peccatum, quod non sit opus prauum à peccatore patratum; & inde conficit, appellationem

E c 3

* Henricus
Bulengerus
in sermone
decimo Deca-
dis 3.
Martinus
Bucerus in
cap. 5. Epist.
ad Rom.
Rodolphus
Gualterus in
Apologia
pro Zuing-
lio.

1529.

In lib. de
Baptismat.
tract. 3. in
digressione
peccati ori-
ginalis.
In Declara-
tione pecca-
ti originalis
ad Urbanum
Regium.

In eodem
libro.

lationem peccati originalis meram esse metaphoram, vt videbimus. Quod si nolisset Suavis fidem habere aliis innumeris scriptoribus, qui hunc errorem retulere, eam certè debuisset tribuere verbis ipsius Zuinglij. Prætereo, illum fateri, hanc suam opinionem Theologorum consensio repugnare; quòd ne vmbra quidem veritatis præferret, vbi tantummodò hic negasset, culpam originariam esse actionem illius propriam, qui per eam maculatur. Nónne ille extra ambiguitatem pronuntiat: *Quid enim breuius aut clarius dici potuit, quam originale peccatum non esse peccatum, sed morbum, & Christianorum liberos propter morbum istum non addici eterno supplicio? Contra verò quid imbecillius dici potuit, & à Canonica Scriptura alienum, quam Baptismi lauacro hanc calamitatem leuari; penurià verò illius tentari, & non tantum esse morbum, sed etiam reatum?* Nónne statim dein æquiparat cum quorundam populorum innata balbutie aut podagra? Nónne subdit: *Est ergo ista ad peccandum amore sui propensio, peccatum originale, quæ quidem propensio non est propriè peccatum, sed fons quidam, ac genius?* Imò planè, vt significauit, neque etiam hoc peccatum metaphoricum vult ille reipsà contrahi, sed contrahendum fuisse ab Adami progenie: cum tamquam probabiliorem doctrinam tradat, per Christi merita naturam vniuersam ita fuisse reparatam, vt nemo seu infans seu adultus, genitoribus vel Christianis vel Ethnicis ortus, pereat, nisi noxam contra legem committat. Præterea hæc ex eo meritis Redemptoris attribuit, quòd collocans ille salutem seu calamitatem æternam in mero Dei arbitrio, nullà ratione habità siue nostrorum meritorum, siue culparum, aut. Quemadmodum paterfamilias æquè mactat lupum gregis sanguine cruentatum, ac lupi catulum, qui nondum agnos occiderit, sed æqualiter ad eos mactandos ingenium propensum gerit; ita Deum damnaturum fuisse puellios, quamuis haud peccatores, ob hanc naturam propensionem ad peccandum, nisi Christus per sua merita eos liberasset. In reliquum nullum in ipsis meritum, vt puniantur, agnoscit.

Neque vim habet, quod à Zuinglij defensoribus adducitur, Eum in solenni cum Luthero colloquio (de quo mox disseremus) agnouisse peccatum originale, & mortem omnium ab eo indolentiam, si Christi sanguine non fuissent redempti. Nam post illud colloquium, cum Lutherani celebrem suam Confessionem protulissent, adeoque cum ad colloquium inter eos & Catholicos ventum esset vt concordia tentaretur, consensit vtraque pars in secundo articulo per hæc verba: *Damnamus Pelagianos, & alios, vt Zuinglij*

glianos & Anabaptistas, negantes peccatum originale. Et tamen in com-
 perto ibi fuerat Zuingliana confessio. Vnde liquet, exploratam
 fuisse cunctis partibus dissensionem earum sectarum in eo articulo.
 Et certè ex opinione Zuinglij à nobis recitata satis detegitur, quo-
 nam ille sensu affirmavit peccatum originale, & damnationem quæ
 per ipsum subeunda fuisset: qui sensus omnino discrepat & à Ca-
 tholico dogmate, & ab eo quod Lutherani admittebant. Quare
 Zuinglius cum Luthero in loquendo, non in credendo consonabat.

5 Secundus Suavis error, qui duos vnà continet, situs est in eo
 quod dicit, discordiam inter Lutherum & Zuinglium de Christi
 præsentia in Eucharistia, fuisse merè de nomine, adeoque difficilli-
 mam vt componeretur. Equidem nunc primùm audio huiusmodi
 effatum, difficiliùs componi controuersias nominis, in quibus cui-
 cumque parti absque reuocata assertionis pudore licet consentire
 cum altera, & in aliquo tertio loquendi modo conuenire; quàm
 quæstiones de rebus, in quibus nequit pax coalescere, nisi alter de-
 præliantium sese dedat, & quasi æmuli trophæum euadat. Verùm,
 vt hoc se habeat; quis vñquam inducat in animum, fuisse litem
 de nomine, inter alterum hinc affirmantem, & alterum hinc negan-
 tem, Corpus & Sanguinem Domini esse verè in Hostia? At verò
 Suavis, eò quòd legisset, Melanctonem ac Lutherum minimè
 consensisse de Christi præsentia in Sacramento extra vñum, sicuti
 libro præcedente indicauimus, in puerilem errorem videtur dela-
 psus, hoc ipsum intelligens quasi Lutherus ibi negaret veram Chri-
 sti præsentiam, & quamdam metaphoricam concederet, atque ad
 modum operationis & gratiæ quam ille sumentis impertiat; quam
 præsentiam Zuinglius pariter admittebat. Sed rei veritas est, à Lu-
 thero fuisse perpetuò propugnatam veram ibi Christi præsentiam,
 quamquam in vñu dumtaxat, id est perdurante actione Sacramenta-
 li, quam ille non mathematicà, sed morali duratione metitur; nimi-
 rum ab initio Orationis Dominicæ vsque ad totum illud tempus,
 quo fideles sacram Communionem susceperint; quo pacto expli-
 cat in suis literis ad Simonem Wolfertum.

20. Iulij.
 an. 1543.
 tom 4. Operum
 Lutheri.

6 Quàm deinde sincerè se gesserit Lutherus in Religionis doctri-
 na, potest ex eo facilè intelligi, quòd ille, teste Suau, semel cui-
 dam amico scripserit, noluisse se in eo Eucharistiæ articulo in Zui-
 glij sententiam ire, ne grauiorem populorum inuidiam in suos asse-
 clas excitaret: in quo palàm fecit, à se Fidei mysteria tradi non ex
 diuina veritate, sed ex humana calliditate. Semel verò ad Alber-
 tum Brandeburgensem, Teutonicorum Equitum supremum Ma-
 gistrum,

1530.

gistrum, qui à Catholicis ad Lutheranos transfuga nuptias celebrauerat, & à Zuinglianis, vt ad ipsorum partes transfret summopere sollicitabatur, scripsit idem Lutherus cum execratione illius sententiæ, quippe sacris Literis, Patribusque, & peruetustæ Ecclesiæ consuetudini repugnantis.

Nec maior in Zuinglio sinceritas: qui cum per hæresis suæ primordia hunc errorem haud protulisset, vbi audiit ortum propagatumque in Germania, non solum per Heluetios euulgauit, sed nomen discipuli in eo dedignatus, affirmavit, diutiùs à se fuisse mentem conceptum, tametsi voce non ediderat: seruum frugi imitatus, qui domini familiæ tempore suo alimenta suppeditat. Proinde mensura docendi populos Diuina mytheria, mortale commodum ambobus fuit.

Vera ratio cur ad eam controuersiam componendam nullus ipsi patuit aditus, ea fuit, quòd illius dissensionis argumentum nimis erat apertum populorum intelligentiæ, nec obscuris vocibus obnoxi poterat, perinde vt doctrina de originali peccato: ideoque nequaquam hæresis auctor alteri cedere voluit, suæque apud suos existimationi plurimum detrahere.

CAPVT II.

Acta inter Clementem & Carolum, ex occasione Casareæ inaugurationis Bononiæ celebrandæ.

Svaus ex hæresiarcharum congressu ad Principum colloquium progressus, narrat Casarem à Pontifice coronam redimitum Bononiæ, quòd Clementi videretur indecorum eos Romam suscipere, qui ante biennium ipsam diripuerant; imponens obliuiscensque Pontifici minus sinceram indultæ veniæ voluntatem. Id conuincitur planè mendax illius inuentum: primò, ex opposita epistola, quam Pontifex ad Episcopum Vasonensem, suum apud Casarem Nuntium, scribendam iussit; in qua dicitur, Vbi Casar haberet in animo pacem Italiæ conficere, pro eo ac Pontifex suadebat, gratius sibi futurum, si Romam adire non grauaretur, cum ex veteri more Casareæ inaugurationis, tum ad parcendum itineris incommodis, sumptibusque Pontificis, ex proxima calamitate morboque, pecuniâ & viribus exhausti: quòd si statueret bellum proficere, malletque sollicitè festinare ad arma in Germania comparanda; se laborem ad eundem Bononiam eius gratiâ suscepturum.

Præterea Guicciardinus, tunc ibi degens, commemorat, professionem

Sanga 27.
Augusti
1529. in
lib. Liter. ad
Princip.

Lib. 20. prope
initium.